

בג"צ 413/13

בג"צ 1039/13

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. מוחמד מוסא שאאדה אבו ארעם ו- 107 אח'

2. האגודה לזכויות האזרח בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד תמר פלדמן

טל: 6521218; פקס: 6521219

העותרים בבג"צ 413/13

1-143. מחמוד יונס ו-142 אח'

באמצעות ב"כ, עו"ד שלמה לקר

רח' הסורג 2, ירושלים

טלפון: 02-6233695; פקס: 02-6257546; מייל: shlomolecker@gmail.com

העותרים בבג"צ 1039/13

נ ג ד

1. שר הביטחון

2. מפקד כוחות צה"ל באזור יהודה ושומרון

על ידי פרקליטות המדינה

טלפון: 02-6466194; פקס: 02-6467011

המשיבים

תגובה מקדמית מטעם המשיבים

המשיבים מתכבדים בזאת להגיש תגובה מקדמית מטעמם, כדלקמן.

1. עניינן של העתירות, בבקשות העותרים כי בית המשפט הנכבד יורה למשיבים לבטל את צו סגירת שטח מס' 99/6/ס' מיום 5.1.99, המורה על סגירתו של שטח האש המכונה שטח אש 918 (להלן: **שטח אש 918** או **שטח האש**); וכי המשיבים יימנעו מלהעביר בכפייה את העותרים ובני משפחותיהם משטח האש האמור. בנוסף, מעלים העותרים סעד מעורפל וכוללני ולפיו המשיבים יסדירו את מגורי העותרים באזור שטח האש. יחד עם עתירתם הגישו העותרים בקשה לצו ביניים האוסר על המשיבים או מי מטעמם לפעול להעתקת העותרים ובני משפחותיהם ממקומותיהם.

2. בהחלטת בית המשפט הנכבד מיום 16.1.13 ניתן צו ביניים ארעי "אשר על פיו על המשיבים להימנע מלהעביר בכפייה את העותרים ובני משפחותיהם מבתיהם בכפרים אשר בשטח אש 918 וזאת עד למתן החלטה אחרת". צו הביניים הוחל על שתי העתירות בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 27.2.2013 בבג"צ 1039/13.

3. יצוין כי שתי העתירות שבכותרת נידונות יחד בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד בבג"ץ 1039/13 מיום 27.2.2013.
4. העתירות דנן הינן עתירות המשך לעתירות בבג"ץ 517/00 ו-1199/00 (להלן: **העתירות הקודמות**), אשר תקפו את צו סגירת שטח האש.
5. כאמור בפסק הדין בעתירות הקודמות, מיום 7.8.2012 (להלן: **פסק הדין**), המשיבים עדכנו כי שר הביטחון החליט לאפשר את שהיית העותרים בחלקו הצפון-מערבי של שטח אש 918, אך לא ביתרת השטח. בצד האמור, אישר שר הביטחון כי יתאפשר לעותרים להיכנס לשטח האש לצורך עיבוד חקלאי בתקופות שבהן לא מתקיימים אימונים (סופי שבוע וחגי ישראל), וכן יועמדו לרשותם שתי תקופות נוספות מדי שנה, בנות חודש כל אחת, לצורך עיבוד חקלאי ומרעה.
6. בפסק הדין שניתן בעתירות הקודמות נקבע כדלהלן:

"על רקע ההחלטה החדשה שקיבל שר הביטחון, שיש בה שינוי של המצב הנורמטיבי, סבור אני כי העתירות שלפנינו במתכונתן הנוכחית מיצו את עצמן, ואין מקום להותירן תלויות ועומדות... נוכח מורכבות הסוגיה, וכדי לאפשר לעותרים לכלכל את צעדיהם, יעמדו בעינם כל צווי הביניים שניתנו במסגרת העתירות הנוכחיות, וכן הסכמות הצדדים לאורך השנים, עד ליום 1.11.2012 (בקנה אחד עם פרק הזמן שנתבקש על ידי העותרים לגיבוש עמדתם). העתירות שלפנינו – יימחקו. למותר להדגיש כי אין במחיקת העתירות משום נקיטת עמדה באשר להחלטה או למחלוקות אחרות בין הצדדים, וכל טענותיהם שמורות להם, לרבות זכותם של העותרים לשוב ולפנות לבית משפט זה בעתירה נגד ההחלטה החדשה, ככל שתהא עילה לכך."

מ/ש 1 פסק הדין בעתירות הקודמות מצורף ומסומן מ/ש 1.

7. על רקע זה הוגשו העתירות דנן, ובהן התבקשו הסעדים שפורטו לעיל.

עמדת המשיבים

8. העתירות דנן מהוות המשך ישיר לעתירות הקודמות אשר תקפו את צו סגירת השטח ואת ההחלטה על פינוי העותרים משטח האש. בפסק הדין קבע בית המשפט הנכבד כי נוכח השינוי הנורמטיבי שחל בעקבות החלטת שר הביטחון ולפיה העותרים יוכלו להמשיך לשהות בחלקו הצפון מערבי של שטח האש, העותרים נדרשים לכלכל את צעדיהם ושמורה להם הזכות להגיש עתירות חדשות, שיתקפו את המצב החדש.

9. ראשית, בהתייחס לסעדים המבוקשים בעתירות התוקפות את צו סגירת שטח האש ואת צווי הפינוי שהוצאו נגד העותרים, המשיבים עורכים את הבדיקות הנדרשות באשר לטענות העובדתיות והמשפטיות העולות בעתירות בנוגע לצווי הפינוי וסגירת השטח. בדיקות אלו כרוכות, בין היתר, בבדיקת נתונים בני שנים ארוכות ובשיתוף מספר גורמים. באשר לסעדים אלה, נכונים המשיבים להגיש תגובה מקדמית משלימה בתוך 90 ימים; ויוזכר כי בעניין סעדים אלה, הוצא צו ביניים בעתירות דנן.

10. שנית, במהלך חיי העתירות הקודמות ניסו העותרים לא פעם להרחיב את גדר העתירות כך שלא יתייחס רק לצו סגירת שטח האש ולפינוי העותרים, אלא גם להליכי אכיפת בנייה בלתי חוקית בשטח האש. לאורך כל הדרך הבהירו המשיבים את עמדתם כי יש להפריד בין הסעדים:

בתגובתם מיום 29.3.12 לבקשות שהוגשו במסגרת העתירות הקודמות וביקשו להרחיב את צו הביניים כך שיתייחס גם להקפאת הליכי אכיפה ביחס למספר מבנים בלתי חוקיים שנבנו בגבולות שטח האש, הבהירו המשיבים כי כלל הסוגיות שעניינן בנייה בלתי חוקית, ובפרט בנייה בלתי חוקית חדשה בשטח מושא העתירות, חורגות מגדר העתירות המקוריות. לפיכך ציינו המשיבים כי אין מקום לבררן במסגרת העתירות ועל העותרים להגיש עתירות פרטניות נפרדות התוקפות את צווי ההריסה החדשים ולבקש במסגרתן סעד זמני ביחס לצווים אלו.

בהחלטתו מיום 17.4.12 בית המשפט הנכבד קיבל את עמדת המדינה, לא הרחיב את צו הביניים כך שיחול גם על הליכי האכיפה של בנייה בלתי חוקית בשטח האש, והורה לעותרים להגיש עתירה חדשה ספציפית לעניין זה.

מש/2 (תגובת המדינה מיום 29.3.12 וההחלטה מיום 17.4.12 מצורפת ומסומנת מש/2).

11. עמדת המדינה, המבחינה בין צו סגירת השטח וצווי הפינוי שהוצאו לעותרים לבין אכיפת דיני התכנון על מבנים שנבנו בשטח האש, הובאה בפני בית המשפט הנכבד גם בהודעה שהוגשה ביום 19.7.2012. בהודעה זו ציינו המשיבים כי הם ממשיכים לפעול ביחס לבנייה הבלתי חוקית במקום בהתאם לדין האזור, וכי הליכים אלה מתנהלים בפני הגורמים

האמונים על אכיפת דיני התכנון במינהל האזרחי. ככל שהוצאו למבנים השייכים למי מהעותרים צווי הפסקת עבודה, יש בידם להעלות טענותיהם בפני ועדת המשנה לפיקוח של המינהל האזרחי, ולאחר מיצוי הליכים יש בידם אף להגיש עתירה לבית המשפט הנכבד כנגד צוים אלו.

12. ואכן, גם בפסק הדין בית המשפט הנכבד מצא לנכון להזכיר במפורש כדלקמן: "**במאמר מוסגר יצוין, למען השלמת התמונה, כי קודם לכן, בחודש מרץ 2012, הגישו העותרים בקשות חדשות לצו ביניים המכוונים לצווי הפסקת עבודה והריסה שהוצאו למבנים מסוימים בשטח האש. בהחלטתי מיום 17.4.2012 הוריתי לעותרים להגיש עתירה חדשה בנדון, בכפוף להותרת הצו הארעי על כנו עד להכרעה בבקשה לצו ביניים בעתירה החדשה.**"

13. גם לאחר פסק הדין שמחק את העתירות הקודמות שבו העותרים וניסו להרחיב את צווי הביניים ולהחילם גם על הליכי אכיפת הבנייה הבלתי חוקית. בהודעת המשיבים מיום 12.12.2012 נאמר כי יחידת הפיקוח נוקטת הליכי אכיפה ביחס לבנייה הבלתי חוקית בשטח, וכי עמדת המשיבים הינה שבצו הביניים שניתן במסגרת העתירות הקודמות אין כדי למנוע צעדי אכיפה אלה. כן נאמר כי "ביחס לצעדי אכיפה ביחס לבנייה בלתי חוקית בשטח האש אף תלויות ועומדות מספר עתירות בפני בית משפט נכבד זה".

מש/3 (הודעת המשיבים מיום 12.12.12 מצורפת ומסומנת מש/3).

במסגרת החלטתו מיום 13.12.2012 שב בית המשפט הנכבד וחבהיר במפורש, כי אין בכוונתו לעסוק בהפרות של דיני התכנון במסגרת עתירות אלה:

"נוכח האמור בהודעת המשיבים ולמען הסר ספק, יובהר כי צווי הביניים אינם מתייחסים לפעולות אכיפה ביחס לבנייה בלתי חוקית חדשה שנעשתה תוך הפרת הסטאטוס-קוו."

14. במסגרת העתירות דנן מעלים העותרים באופן כללי ומעורפל סעד שעניינו ב"הסדרת מגורי העותרים בתחום שטח האש".

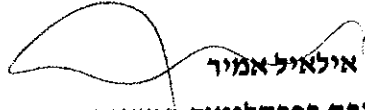
העותרים שוהים בניגוד לצו סגירה בתחום שטח אש 918 ועל כן הוצאו להם צווי פינוי משטח האש. נגד צוים אלה, ונגד ההכרזה על שטח האש, כווננו העתירות הקודמות ומכוונים רוב הסעדים המתבקשים בעתירות. לצד זה, חלק מהעותרים גם בנו מבנים בלא היתר ובניגוד לדין, ובעניינם של מבנים אלו הוצאו צווי הפסקת עבודה והריסה בהתאם לדיני התכנון באיו"ש. ככל הנראה, כנגד צוים אלה מכוונים העותרים בסעד המתייחס ל"הסדרת מגורי העותרים בתחום שטח האש".

15. המשיבים יטענו כי דינו להידחות על הסף. כאמור לעיל, בית המשפט הנכבד ציין במפורש בפסק הדין שניתן בעתירות המקוריות כי ביחס לבקשות הנוגעות לצווי הפסקת עבודה והריסה שהוצאו למבנים מסוימים, הורה להם בית המשפט הנכבד להגיש בעניינם של צווים אלה עתירות חדשות. הווי אומר: אין מקום לקשור בין צווי הפינוי לבין צווי הפסקת העבודה וההריסה. הפרות הצו הסוגר את שטח האש יידונו במסגרת העתירות דנן, ואילו הפרות של דיני התכנון באיו"ש - לרבות בנייה בלתי-חוקית - יידונו בעתירות נפרדות.
16. אשר על כן, סבורים המשיבים כי דין הסעד הנוגע ל"הסדרת מגורי העותרים באזור שטח האש" להידחות על הסף.
17. זאת ועוד. ממילא אין אפשרות לדון במסגרת עתירות כוללניות, שהוגשו על ידי כ-250 עותרים, בצווי הפסקת עבודה והריסה שהוצאו ככל הנראה לחלק מהם. אך לאחרונה, ביום 13.9.2012, חזר בית המשפט הנכבד וקבע במסגרת בג"ץ 10299/09 רשאידת נ' ועדת המשנה, כי אין מקום לכרוך בעתירה אחת את עניינם של עותרים שונים שהמשותף היחיד להם הוא בעלותם על מבנים בלתי-חוקיים. העותרים לא הציבו תשתית עובדתית לדיון בצווים אלה, לא ציינו לאילו צווים הם מתייחסים ומיהם העותרים הרלוונטיים לאותם צווים, ולמעשה - לא טענו דבר על אודות אותם צווים שככל הנראה הוצאו. הלכה פסוקה היא כי ככל שמי מהעותרים מבקש לתקוף צו להפסקת עבודה שהוצא לו, עליו למצוא את מקומו במסגרת עתירה פרטנית ואישית שתוגש כנגד אותו צו. על כן, כאמור, המשיבים סבורים כי דין סעד זה להידחות על הסף.
18. יודגש כי צווי הביניים שיצאו בעתירות דנן מתייחסים לפינוי העותרים משטח האש בלבד, ואינם נוגעים כלל להסדרת מגוריהם. אין אפוא מניעה, בהתאם לצו הביניים, לנקוט בהליכי אכיפה באשר למבנים בלתי-חוקיים שבנו העותרים בשטח האש. מסקנה זו היא אך הגיונית, שכן אין כל היגיון בקביעה שדווקא העותרים, המתגוררים בתחום שטח אש ללא היתר, יזכו לחסינות כוללת מפני אכיפת דיני התכנון - חסינות שאינה ניתנת לאנשים שאינם שוהים בתחום שטח אש.
- אשר על כן, מבקשים המשיבים להודיע כי בכוונתם לאכוף את דיני התכנון באזור מושא העתירה, בהתאם לסדרי העדיפויות של יחידת הפיקוח במינהל האזרחי, החל מיום 1.4.2013.
19. לסיכום, אפוא: באשר לסעדים העיקריים התוקפים את צו סגירת השטח ואת צווי הפינוי, נכונים המשיבים להגיש תגובה מקדמית משלימה בתוך 90 ימים. באשר לסעד הכוללני והמעורפל שעניינו ב"הסדרת מגוריהם של העותרים" - המשיבים סבורים כי דינו להידחות על הסף. המשיבים גם מודיעים כי בכוונתם לאכוף את דיני התכנון באזור מושא העתירה בהתאם לסדרי העדיפויות של יחידת הפיקוח במינהל האזרחי, החל מיום 1.4.2013. ככל שמי מהעותרים מבקש לטעון טענותיו בנושאים אלה,

יש בידו להגיש עתירה פרטנית כנגד הצו להפסקת עבודה ולהריסה שהוצא לו לאחר מיצוי
הליכים כדין.

היום י"ג ניסן תשע"ג
24 מרץ 2013

יצחק ברט
סגן בפרקליטות המדינה

אילאיל אמיר
סגנית בכירה בפרקליטות המדינה